

Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rawie Mazowieckiej dokonana na podstawie „Raportu ekonomiczno-finansowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rawie Mazowieckiej” przygotowanego na podstawie sprawozdania finansowego za rok 2023.

Zgodnie z art. 53a ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 799) oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 roku w sprawie wskaźników ekonomiczno-finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U z 2017 roku poz. 832) kierownik szpitala zobowiązany jest każdego roku sporządzić i przekazać podmiotowi tworzącemu raport o sytuacji ekonomiczno-finansowej samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Natomiast podmiot tworzący zobowiązany jest ustawowo do dokonania oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej na podstawie tego raportu.

Raport, o którym mowa przygotowany jest na podstawie sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy i zawiera w szczególności: analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej za poprzedni rok obrotowy, prognozę sytuacji ekonomiczno-finansowej na kolejne trzy lata obrotowe wraz z opisem przyjętych założeń oraz informację o istotnych zdarzeniach mających wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową podmiotu leczniczego i stanowi narzędzie dla podmiotu tworzącego, które umożliwia posiadanie aktualnej, jednolitej wiedzy na temat sytuacji finansowej szpitala.

Analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej, o których mowa wyżej, dokonuje się na podstawie wskaźników ekonomiczno-finansowych określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 roku w sprawie wskaźników ekonomiczno-finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U z 2017 roku poz. 832). Rozporządzenie zawiera wykaz wskaźników i sposób ich obliczania oraz punktowe oceny dla określonych przedziałów wartości. Oceniane wskaźniki ekonomiczne dotyczą następujących aspektów sytuacji finansowej jednostki:

- 1) zyskowności tj. zdolności jednostki do generowania zysku;
- 2) płynności finansowej tj. zdolności do terminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań;
- 3) efektywności zarządzania przepływami finansowymi;
- 4) zadłużenia tj. stopnia finansowania aktywów kapitałami obcymi.

„Raport o sytuacji ekonomiczno-finansowej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rawie Mazowieckiej za 2023 rok”, zgodnie z art. 53 a ust.2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej został przygotowywany na podstawie sprawozdania finansowego SPZOZ za rok 2023 i zawiera w szczególności:

- 1) analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej za rok 2023;
- 2) prognozę sytuacji ekonomiczno-finansowej na lata 2024-2026 wraz z opisem przyjętych założeń;
- 3) oraz informację o istotnych zdarzeniach mających wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową SPZOZ w Rawie Mazowieckiej.

Oceny przedłożonego Raportu dokonano biorąc pod uwagę:

1. Rzetelność wykonania raportu tj. zgodności wyliczeń ze sprawozdaniem finansowym oraz zgodność z Rozporządzeniem, o którym mowa wyżej.
2. Analizę wskaźnikową.
3. Prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej na następne lata.

1. Ocena rzetelności wykonania raportu

Raport zawiera wszystkie elementy, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 roku w sprawie wskaźników ekonomiczno-finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U z 2017 roku poz. 832). Wyliczeń poszczególnych wskaźników dokonano w oparciu o dane, które są zgodne z danymi zawartymi w Sprawozdaniu finansowym SPZOZ w Rawie Mazowieckiej za 2023 rok.

2. Ocena wskaźników i prognozy sytuacji ekonomiczno – finansowej

1) Wskaźnik zyskowności

Wskaźniki zyskowności tj.: zyskowność netto, zyskowność działalności operacyjnej oraz zyskowność aktywów określają zdolność podmiotu do generowania zysków, a ich dodatnie wyniki

świadczą o racjonalnym gospodarowaniu, gdzie przychody podmiotu przewyższają koszty. Przyjmuje się, że im wyższa wartość tych wskaźników tym lepsza kondycja finansowa podmiotu.

SPZOZ zamknął rok obrotowy 2023 sumą bilansową po stronie pasywów i aktywów w kwocie 35.744.924,42 zł i wynikiem finansowym ze stratą netto w kwocie 3.965.341,13 zł i uzyskał w tym zakresie 0 punktów na 15 możliwych do uzyskania.

Z analizy wskaźników wynika, że w zakresie zyskowności netto SPZOZ osiągnął w 2023 roku wartość ujemną tj. -6,171% (w 2022 r. - 6,688 %) i uzyskał 0 punktów (wartość pożądana powyżej 4,0%). Wartość ujemną uzyskał również w zakresie wskaźnika zyskowności działalności operacyjnej tj.: - 1,146% (w 2022r. – 1,397%), co daje „0” punktów (wartość pożądana powyżej 5,0%). Oznacza to, że przychody ze sprzedaży nie pokrywają kosztów mimo, iż wzrosły o kwotę 17.045.741,48 zł w stosunku do przychodów z 2022r. Na tą sytuację ma niewątpliwie wpływ jednoczesny wzrost kosztów działalności operacyjnej, które były wyższe o kwotę 16.375.738,21 zł w stosunku do kosztów w 2022 roku. Również wskaźnik zyskowności aktywów stanowi wartość ujemną tj.- 16,843% (w 2022 roku – 28,795%) i daje „0” punktów (wartość pożądana powyżej 4,0%). Oznacza to, że aktywa nie mają zdolności do generowania zysków.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wskaźnik zyskowności			
		2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
1.	Wskaźnik zyskowności netto	- 24,681 %	- 11,125 %	- 6,688 %	- 6,171%
2.	Wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej	-17,985 %	- 7,647 %	- 1,397%	- 1,146%
3.	Wskaźnik zyskowności aktywów	- 74,955 %	- 45,313%	- 28,795%	- 16,843%

Analizując powyższe wskaźniki na przestrzeni ostatnich lat 2020-2023 mimo, że nadal wykazują wartość ujemną to należy podkreślić, że z każdym rokiem ulegają poprawie, co jest trendem pozytywnym.

2) Wskaźnik płynności finansowej

Do oceny płynności finansowej służy wskaźnik bieżącej płynności i szybkiej płynności, które obrazują zdolność SPZOZ do pokrywania swoich zobowiązań krótkoterminowych. Są to ważne wskaźniki oceny bieżącej sytuacji finansowej ponieważ dla jednostki podstawowe znaczenie ma zdolność do regulowania wymaganych zobowiązań. Zdolność ta zależy od tzw. płynności, czyli natychmiastowego dostępu do środków finansowych. Utrata możliwości terminowego regulowania zobowiązań krótkoterminowych prowadzi bowiem do poważnych zakłóceń w funkcjonowaniu Zakładu oraz powstania zagrożenia dla prowadzenia dalszej jego działalności.

Wskaźnik bieżącej płynności dla SPZOZ w 2023 roku wynosił 0,277 i uzyskał 0 punktów kształtując się poniżej wartości optymalnej (wartość optymalna od 1,50-3,00), co oznacza, że SPZOZ ma problemy w regulowaniu zobowiązań krótkoterminowych aktywami obrotowymi.

Wskaźnik szybkiej płynności wynosił w 2023 roku 0,233 i uzyskał 0 punktów. Wskaźnik ten pokazuje stopień pokrycia zobowiązań krótkoterminowych aktywami płynnymi czyli należnościami i środkami pieniężnymi. Niski poziom wskaźnika, jaki osiągnął SPZOZ oznacza, że posiadane przez niego płynne aktywa obrotowe nie gwarantują spłaty zobowiązań bieżących. Jest to sytuacja niekorzystna dla SPZOZ zwłaszcza, że wartość wskaźników obniżyła się w stosunku do 2022 roku.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wskaźnik płynności finansowej			
		2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
1.	Wskaźnik bieżącej płynności	0,569	1,048	1,142	0,277
2.	Wskaźnik szybkiej płynności	0,509	0,922	0,726	0,233

3) Wskaźnik efektywności

Do oceny wskaźnika efektywności bierze się pod uwagę wskaźnik rotacji należności i wskaźnik rotacji zobowiązań. Wskaźnik rotacji należności określa długość cyklu oczekiwania podmiotu na uzyskanie należności za świadczone usługi. Im wyższy poziom wskaźnika, tym podmiot ma większe trudności ze ściąganiem swoich należności, co wpływa negatywnie na terminowe regulowanie bieżących zobowiązań. Wskaźnik rotacji należności dla SPZOZ w 2023 roku wynosił 29 dni (przyjęty optymalny wskaźnik poniżej 45 dni) i uzyskał 3 punkty.

Wskaźnik rotacji zobowiązań wskazuje jaki okres jest potrzebny podmiotowi do spłacenia swoich zobowiązań krótkoterminowych. Wskaźnik rotacji zobowiązań dla SPZOZ w 2023 roku wynosił 33 dni i uzyskał 7 punktów (przyjęty optymalny wskaźnik poniżej 60 dni).

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wskaźnik efektywności			
		2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
1.	Wskaźnik rotacji należności	38 dni	38 dni	33 dni	29 dni
2.	Wskaźnik rotacji zobowiązań	46 dni	30 dni	27 dni	33 dni

Biorąc pod uwagę wartości powyższych wskaźników należy pozytywnie ocenić działania zarządcze w tym obszarze.

4) Wskaźnik zadłużenia

Do oceny wskaźnika zadłużenia posłużył wskaźnik zadłużenia aktywów oraz wskaźnik wypłacalności. Wskaźnik zadłużenia aktywów informuje o stopniu finansowania aktywów kapitałami obcymi. Im niższy jest poziom tego wskaźnika, tym większa jest zdolność jednostki do spłaty zobowiązań (długów). Wysoka wartość zobowiązań długoterminowych powoduje, iż wartość wskaźnika jest również wysoka, co wpływa negatywnie na kondycję finansową podmiotu.

Wskaźnik zadłużenia aktywów dla SPZOZ wynosił w 2023 roku 112,36 % i uzyskał 0 punktów. Według przyjętych norm powinien wynosić poniżej 40%.

Wskaźnik wypłacalności określa wielkość funduszy obcych przypadających na jednostkę funduszu własnego. Ponieważ SPZOZ posiada ujemne kapitały własne uzyskuje zatem ujemną wartość wskaźnika, który w 2023 roku wynosił – 3,00 % i uzyskał 0 punktów. Według przyjętych norm optymalna wartość wskaźnika oscyluje w granicach od 0,00 do 0,50.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wskaźnik zadłużenia			
		2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
1.	Wskaźnik zadłużenia aktywów	358,48 %	322,33 %	303,87 %	112,36 %
2.	Wskaźnik wypłacalności	- 1,350	- 1,370	- 1,362	- 3,00 %

W badanym okresie wskaźniki zadłużenia nie osiągnęły wartości optymalnej, co jest zjawiskiem negatywnym i świadczy o nadmiernym uzależnieniu jednostki od zewnętrznych źródeł finansowania.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej jest podmiotem leczniczym, którego podstawową działalnością jest udzielanie świadczeń zdrowotnych, ze środków publicznych, w sposób ciągły i kompleksowy, a jego nadrzędnym celem nie jest osiąganie zysku lecz zrównoważenie kosztów z przychodami i własny rozwój. Zakład od 1 stycznia 2023 roku został włączony do systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej tzw. PSZ.

Wykorzystane do oceny wskaźniki, określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia, obrazują kondycję finansową podmiotu. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rawie Mazowieckiej za rok 2023 uzyskał 10 punktów na 70 możliwych do uzyskania, co oznacza, że sytuacja finansowa podmiotu nadal jest bardzo trudna i świadczy o braku stabilności ekonomiczno-finansowej, w szczególności w zakresie zadłużenia, zyskowności oraz płynności finansowej.

W obecnej sytuacji zbilansowanie się Zakładu jest trudne do zrealizowania. Niewątpliwie ma na to wpływ wycena procedur medycznych, która jest poniżej poziomu opłacalności, a uzyskiwane z tego tytułu przychody nie pokrywają kosztów działalności. Ciągłe rosnące ceny materiałów i środków medycznych, sprzętu jednorazowego, energii elektrycznej, gazu, odpadów medycznych i komunalnych itp.. Niezależnie od sytuacji finansowej jednostki, podmiot leczniczy jest zobowiązany realizować ustawowy wzrost wynagrodzeń pracowników wykonujących zawody medyczne oraz pozostałych pracowników w zakresie nałożonym przez obowiązujące przepisy prawa. Co wpływa na wzrost kosztów działalności Zakładu.

Niepokojące są również prognozy wskaźnikowe na kolejne lata, które są nadal niekorzystne, co nie rzuca w najbliższym czasie poprawy sytuacji ekonomiczno- finansowej Zakładu.

Prognozy finansowe opracowane na lata 2024-2026 nie zakładają uzyskania przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rawie Mazowieckiej dodatniego wyniku finansowego oraz istotnej redukcji zadłużenia. Wskaźniki nadal nie będą osiągać korzystnych wartości, a uzyskana punktacja w tym zakresie kształtować się będzie na poziomie zero.

Przewiduje się, że poprawa sytuacji ekonomiczno-finansowej może nastąpić dopiero w dłuższej perspektywie czasowej.

Należy jednak zaznaczyć, że przedstawione prognozy finansowo-ekonomiczne na lata 2024 – 2026 nie są ostateczne. Podlegać one będą weryfikacji z uwagi na planowane wprowadzenie zmian systemowych w ochronie zdrowia, perspektywę finansowania wydatków inwestycyjnych placówek ochrony zdrowia, sytuację w kraju i na świecie. Na chwilę obecną trudno określić skutki tych zdarzeń dla podmiotów leczniczych, a w tym dla SPZOZ w Rawie Mazowieckiej.

Podmiot, będący w bardzo trudnej sytuacji ekonomicznej traci elastyczność w podejmowaniu decyzji finansowych, a równocześnie zdolność do sterowania wynikiem finansowym.

Mając to na względzie SPZOZ w Rawie Mazowieckiej wymaga niewątpliwie wdrożenia działań naprawczych. Zobowiązuje go do tego art. 59 ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (tj. Dz. U. 2024 r., poz. 799). Jednostka, która uzyskała stratę z działalności za rok obrotowy jest zobowiązana do sporządzenia programu naprawczego, z uwzględnieniem raportu, o którym mowa na wstępie Oceny, na okres nie dłuższy niż 3 lata, i przedstawienia go podmiotowi tworzącemu w celu zatwierdzenia. Celem tego programu powinno być w pierwszej kolejności zahamowanie niekorzystnych trendów zobrazowanych we wskaźnikach ekonomicznych, a następnie przywrócenie takiego ich poziomu, który zapewni stabilność finansowo-ekonomiczną podmiotu oraz nieprzerwane i prawidłowe jego funkcjonowanie.

Należy jednak podkreślić, że mimo trudnej sytuacji finansowej, SPZOZ przy wsparciu Powiatu podejmuje wszelkie możliwe działania, aby zapewnić dalsze funkcjonowanie i rozwój jednostki.

Zakład planuje nadal rozwijać swoją działalność rozszerzając zakres świadczonych usług zdrowotnych, i dążyć do zwiększenia wartości kontraktów, a w konsekwencji maksymalizacji wpływów środków publicznych.

STAROSTA
Adrian Gálach
Adrian Gálach

[Signature]
DYREKTOR
Wydziału Pomocy Społecznej
mgr inż. Andrzej Latek